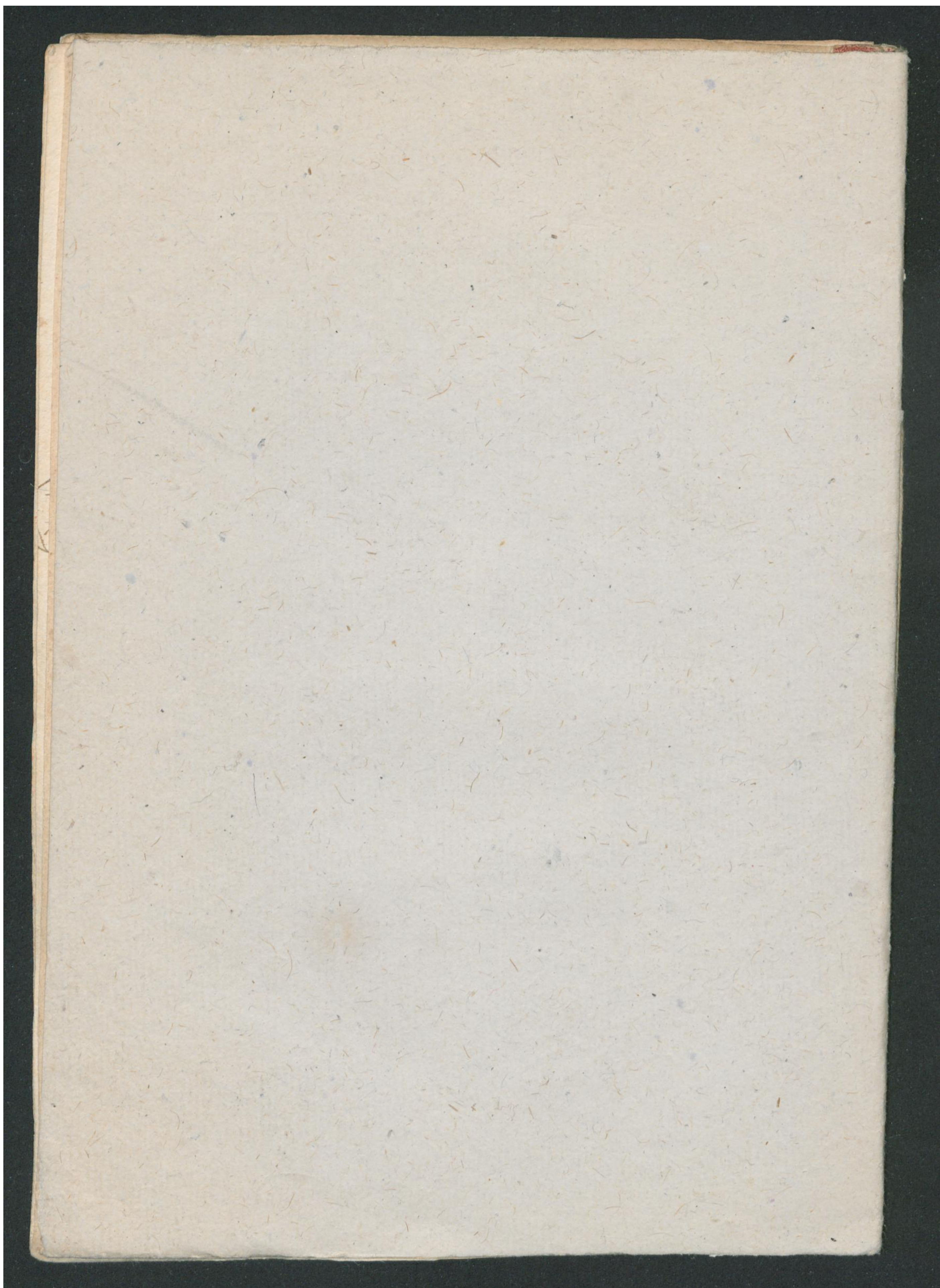
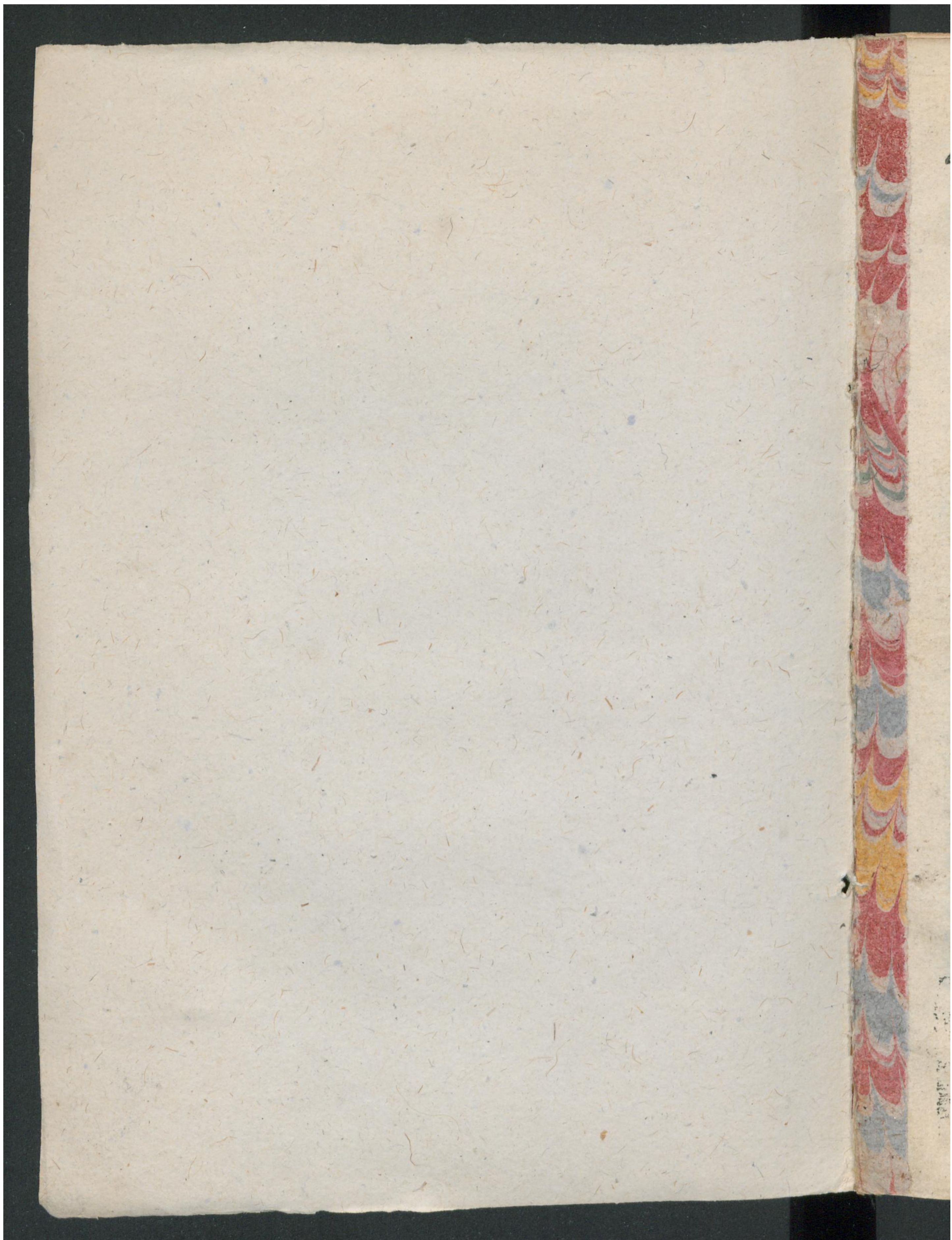
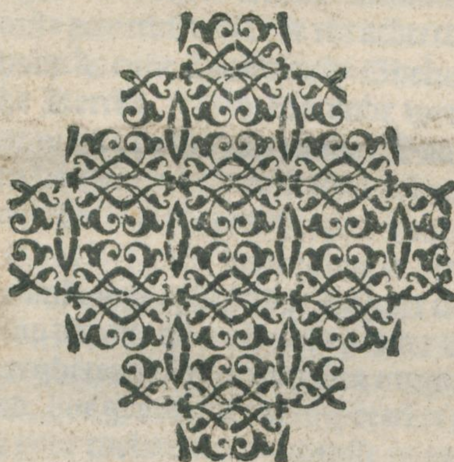

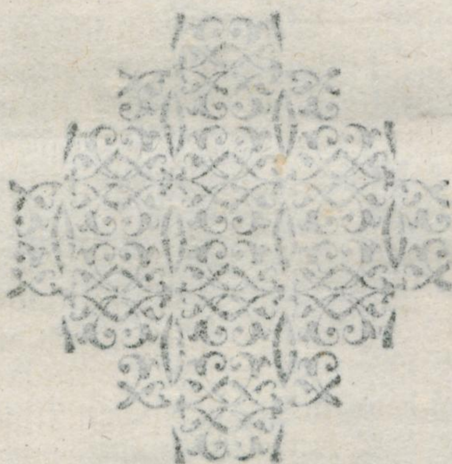

ADVERTISSEMENT Vande Staten vā Henegouwe van hunlieder antwoorde op de Requeste versoeckende libertept van Religie ende exercicie van dien.

M. D. LXXVIII.

MYN HEEREN/ Op heden zijn ons ghegheuen sekere letteren van zijnder Alteze met de Requesten ghepresenteert by de Protestanten vande nieuwe Religie/ om te hebben vry exercitie van dien met oock het beworp van sommighe articulen daer op ghemaeckt/ om op dien te letten ende aduijs daer af te gheuen.

De welcke aengaende/ om die groote swaricheyt ende importance van het feyt/ ende teghen het welcke alle ghelooui̇ghe Christenen ende Catholijcke hun behooren teghen te stellen/ sonderlinghe de welcke begheiren te voldoen ende ghetrouwe te blijuen Godt ende de menschen in hunnen eedt ende beloften. Soo heeft ons ghedocht profijtich te wesen ende van noode v lieder te kennen te gheuen ons intentie ende meyninghe. De welcke is/ dat wy in gheender manieren en verstaen oft willen daer af hooren spreken: veel min gheuen eenighe openinghe/ inganck oft consent tot soo danighe Requeste ende artikelen/ om de te seer schadelijcke nauolghinghe/ oft oock te willen dissimuleren oft laten door te passerē het minste punctkē wesende tot achterdeel van onse heylighe oude Catholijcke ende Apostolijcke Gheloone ende Religie vande Roomsche Kercke. Protesterende wederom voor Godt ende de menschen/ met de hulpe van zijnder Goddelijcke goetheyt/ dat wy die willen houden ende voorstaen oock totter doot toe/ ende tot der seluer eynde imployeren lijf ende goet/ leuen ende eere/ ende al dat ons Godt verleent heeft/ ende in dien respect te volbrenghen ende te voldoene tghene dat wy daer inne schuldich zijn/ al waert oock alsoo dat alle de weirelt hem daer wilden af trecken/ ende hun selue vergheterende soo grootelijck outgaen. Wetende ende wel bekennende hoe grootelijc dat importeert tot onse salicheyt/ ende dat lijdende ende toelatende het minste punct/ soude bresse genoech wesen om niet alleene te renuerseren alle orden van iustitie ende policie (ghelijckmen dat by daet in sommighe plaetsen ghenoech ghesien heeft) maer oock om te enerueren onder de voeten te brenghen ende gheheelijck te bederuen ons voorschreuen heylighe gheloone ende Religie/ wesende die in sommige plaetsen alree soo iammerlijcke te cort ghedaen/ ons causerende onsprekelijcke

A ij droefheyt

droefheyt ende benauthept/ ja wesende tot onser eeuwigher schande ende blame/ende tot irreparabel schandael/infamie ende achterdeel van alle dese Nederlanden.

Ende hoe wel dit fondament behoort ghenoech te wesen voor alle redenen. Soo eest oock datmen niet en can gheloochenen dat door de pacificatie van Ghendt int iij. ende vierde artikel het punct vande heylighe Catholycke Apostolicksche Roomsche Religie/ is expresselyck en openlijc ghehouden in zijn gheheel voor de prouincien van herwaerts ouer met seker ende stercke hope/ ja met claere belottenisse sekerlijcke ghedaē/ dat als den vyant soude versacht wesen ende dat de saken vande lande soude ghestelt zijn in ruste/ dat de selue heylighe Religie/ door de vergaderinghe vande Generael staten/ die dan soude moeten ghehouden worden/soude wederom bevesticht ende int gheheel inghebrocht wordē inde prouincien van Hollandt ende Zeelandt ende de medeghealliecerde/oft immers te minsten dat daer soude orden ghestelt worde/aengaende het feyt ende exercitie vande Religie. Soo veel te min behoortmen te verdraghen oft toetelaten dat herwaerts ouer yet soude gheschien tot achterdeel vande selue Religie.

Het is oock certein ende niemant en cant gheloochenen dat by der eeuwich edickt ghemaeckt tot weder beuestinghe ende versterckinghe vande voorschreuen Pacificatie van Ghendt int xi. artikel/ wy altesamen hebben belooft ende ghesworen op ons conscientie/trouwe ende eere voor Godt ende de menschen/te onderhouden ende te beschermen ons voorschreuen heylighe gheloone ende Religie in als ende gheheelijck: Het welcke zijn actten openbaerlijck bekent/gheprent/ghepubliceert in alle plaetsen van justicie/ende de gheheele weirelt ouerstroyt.

Daer en bouen moetmen ghedachtich zijn dat de Staten Generael naer hunne gheheele vergaderinghe ende vnie vande xvij. landen/ hebben naemaels de selue protestatie ghedaen door vele ende diuersche brieuen die sy gheschreuen hebben soo aen onse Coninckliijcke Maiestaet/als aen den Keyser/aen Coninghen van

Vrancke

Vranckeerijcke eñ van Portugael/ aen de Coninghinnen de moe-
der van Vranckerijcke ende van Enghelandt / aen de Hertoghen
van Sauoye/ van Loreyne/ van Cleue/ van Ghuyse/ ende finalijck
aen alle Princen ende Potentaten bynaest van alle Christenheyt.
D'welck verbalijck soo in volle vergaderinghe vande Generael
Staten/ als int particulier dickmaels verhaelt ende venient is eñ
dat mede in de teghenwoordieheyt vande Legaet ghesonden we-
sende van onsen heylighen Vader den Paus.

Alle welcke verbondinghe/ brieuen eñ protestatie en moghen/
noch en ist niet gheoorloft te niete te doen/ te herroepen oft te ver-
anderen/ ten sy dat wy willen ghehoudē worden voor meyneedige/
ende van een yeghelijc gheacht als het infaemste volc des weirelts.

Ende oft ware dat de ghealieneerde eñ afgheweecken van onse
heylighe Gheloone eñ Religie sonderlinghe die van Hollant ende
Zeelant/ wildē voor niet houden eñ van gheender weirde de voor-
schreuē rescriptien eñ protestatien eñ ooc het voorschreuen eeuwich
Edict op de beuestinghe van dien/ als daer inne niet ghecōsenteert
hebbende (d'welck sy nochtans niet en souden connen geheel goet-
doen) moeten nochtans door rechte redene ghedooghen dat de xv.
landen van tbeghinsel met malcanderen vereenicht / (hebbēde met
eendrachtich consent ende ouercominghe voortghegaen in alle hun
affairen eñ saken) hun woort houden eñ hunnen eedt bewarē. Aen-
ghesien dat sy selue soo neirstelijck willen in het hunne blyuen eñ
houden . Soo datter tot nu toe gheen gheestelijcke persoone
bekent als soodanich en heeft in hun quartier versekert gheweest
noch sonder perijckel. Niet teghenstaende nochtans alle die ver-
bintenissen/ alliancen ende vnien ouer beyde syde ghesloten.

Daer is nochtans soo veel af dat sy hun niet en connen excuse-
ren van te hebben gheconsenteert/ gheswooren ende gheteeckent de
vnie namaels soo solemnelijck ghemaeckt ende beuesticht door de
Generael Staten / ende noch veel de verclaringhe ende ratificatie
van dien/ ghemaeckt ende wtgheghenen tot hunlieder versoecke.
By de welcke niet alleene het selue punct vande Religie en is voor

 al ende

al ende principalijck voorghehouden ende gheconfirmeert ende benesticht/ maer oock alle gheestelijcke ende Catholijcke versekert ende bewaert.

Ende niet alleene en is in dese ackten particuliere het voorschreuen punckt vande Religie altoos wtghesteken gheweest / ende gheprotesteert dat altoos gheheel / sterck ende onnerandert sal worden / maer oock de Generael Staten in allen hun proceduren hebben dit selue ghemeyntineert en onthrekelijck willen houden. Ja dat meer is op dit punct ende fundament zijn sy ghecomen int tractaet van accoordt ende eendrachticheyt.

Jae selue mijn Heer de Prince van Oraienge in zijn eerste incomste herwaerts ouer heeft met grooter solemniteyt ende met goede neirste belooft ende gheswooren/soo wel voor hem selue / als voor de voorschreuen van Hollant ende Zeelant/dat nauolghende de voorschreuen Pacificatie van Ghendt (om te ghebruycken de selue woorden) sylieden niet en souden ghedooghen noch verdraghen datter in eenighe maniere souden gheattenteert oft voorghestelt worden teghen de ghemeyne ruste/ende merckelijck teghen de Catholijcke Roomsche Religie ende het exercitie van dien. Ja dat sy souden hulpen castijẽ ende straffen alle de ghene die souden willen door eenich schandaleus werc oft publijcke aenslaghen in eenighe manieren beroeren de ghemeyne stillicheyt ende ruste. D'welc al is blijckende by Ackten onderteeckent by zijnder hant/conforme d'intentien die de Staten altoos ghehadt hebben / datse nemmermeer en souden toelaten oft ghedooghen eenighe ander exercitie vande Religie inde landen herwaerts ouer.

Daer en bouen mijn Heere d'Ertshertoghe Mathias in zijnder ontfanghenisse tot het gouuernement heeft solẽnelijc gheswo- ren te mainteneren eñ te beschermen inde landen van herwaerts ouer de voorS. Religie eñ d'exercitie van dien. Eñ dat de Pacificatie van Ghendt sal onderhouden worden in alle haer puncten eñ articulen / sonder in eenighe manieren die te moghen ouertreden oft violeren onder wat pretext ende coleur dat soude moghen wesen.

Heeft

Heeft oock tselue mijn Heere de Prince van Oraienge belooft ende ghesworen aenveirdende den staet vā Luytenant generael. De welcke zijn al achten diemen niet en can looghenen, om dat sy ghesonden aen alle particulier steden van dese prouincien ende die copie van die in Latijn ende Franschois ouer al ghespreyt.

Ende noch niet teghen staende soo vele ende diuersche eeden ende beloften te verdraghen ende toetelaten (ist datmense niet terstont en wederstae ende verworpe) sulcke nieuwicheden ende veranderinghe is om de waerheyt te segghen een sake niet verdragelijck noch passeerlijc. Insghelijc is het onuerdraghelijc dat die van Hollant ende Zeelant pretenderen eñ willen hebben voys int Capittel/ op de daet van dit feyt/ om alsoo te confunderen onse partije. De welcke ter contrarie ghedinckende van den grooten swarē last die wy hun vanden hals af ghenomen hebben/ ende de weldaet die sy van ons ontfanghen hebbē door de Pacificatie tot onser achterdeel ghelijck een yeghelijck wel siet/ behoorden hun wel te deporteren. Ende om niet ghenoteert te worden van groote ondancbaerheyt/ te meer om te voldoen hunnen eedt/ behoorden wel te presenteren ende te gheuen alle hulpe ende bystant om te bedwinghen/ reprimeren ende te castijen alle soodanighe eyghwillighe ende beroerders vande ghemeyne ruste/ ist dat sy willen (soo het ghesepyt is) hun quijten ende niet schijnen te zijne vande selue factie. Waer op dat sy behooren wel te letten ende grootelijck te considereren.

Ende tswaerste bouen al/ ist dat sy eñ wy consenteren eñ toelaten een sake soo onredelijcke, quade eñ ongoddelijcke/ soo en sullen wy met gheen beter middel oft sake des weirelts approberen / waer te maken ende metter daet te volbrenghen de prophecie van soo langhen tijdt te voren is ghepropheteert eñ wtghesproken door den Secretaris Escouedo/ ende alsoo plaetse gheuen het valsch rapport van onsen ghemeyne vyant / ende zijn saken goet ende warachtich maken. De welcke onder tselue pretext ende decxsel vande nieuwe Religie heeft ghediffameert ende gheblameert ouer al de weirelt ons Nederlandt als altesamen ketters / verraders ende rebellen teghen Godt ende onsen Prince ende Heere.

Ende alsoo condemneren ende quaet maken onse goede cause ende beschermenisse / ende die berooven ende ontnemen haer ghe-rechticheyt/ het welcke ons soude behooren met alle rechte ons herte te doorinyen ende ons te doen bersten van quaetheyt.

Al het welcke door officie van goede Liefhebbers der glorie ende eere Godts / ende ter beschermenisse van onse voorschreuen heylighe gheloove ende Religie / wy v lieden hebben wel willen communiceren ende presenteren hebbende groote hope dat ghylieden altesamen meer aendachtelijck sult considereren hoe grootelijc dat wy hier in verbonden zijn/ dan dat ghy sult letten op hun voortstellen/ dreyghementen ende aenslaghen ter contrarien. Het welcke wy hertelijc van v lieder begheiren: Biddende hier mede de Heere Godt onsen schepper v lieder te gheuen

MYN HEEREN/ gheheel volbringhen van v lieder Godtvruchtighe begheirten / Ons hier mede aen v lieder goede gratie hertelijck recommanderende. Wt Berghen Henegou Den xviij. Julij. 1578.

Soo onderschreuen

De al uwen Goetwillighe Vrienden tot uwer dienst bereede de HOOFDE ende GHEDEPUTEERDEN vande Staten van Henegou.

Ende onder

Ter ordonnance vande voorseyde Heeren.

Onderteeckent

Carlier.

